

COMUNICAT DE PRESĂ

Efectele nocive ale Poluanților Organici Persistenți (POP) asupra mediului și sănătății umane 17 Iulie 2025

Activitățile de informare din acest an cu privire la efectele nocive ale poluanților organici persistenți (POP) se desfășoară sub sloganul **“Expunerea la poluanții organici persistenți scade calitatea și durata vieții! Protejează-ți sănătatea!”**.

Poluanții organici persistenți sunt substanțe chimice toxice, de origine naturală sau artificială, rezistente la degradarea chimică, fotolitică și biologică, care se acumulează în ecosistemele terestre și acvatice unde pot persista chiar și mii de ani, cu efecte negative asupra mediului și sănătății umane.

În anul 2001, la Stockholm, a fost adoptată Convenția privind poluanții organici persistenți, al cărei obiectiv îl constituie reducerea impactului acestora asupra sănătății umane și mediului înconjurător. România se numără printre cele 90 de state semnatare ale Convenției care s-au angajat să ia măsuri pentru eliminarea producției și utilizării anumitor POP și totodată pentru prevenirea eliberării accidentale a acestora în mediu.

Inițial pe lista POP a Convenției au fost 12 substanțe chimice, clasificate astfel:

- 1. Produse pentru protecția plantelor (pesticide):** Diclor-difenil-triclorețanul (DDT), aldrin, dieldrin, clordan, toxafen, heptaclor, mirex, endrin.
- 2. Produse chimice industriale:** Bifenili policlorurați (PCB), hexaclorobenzen (HCB).
- 3. Produse secundare neintenționate:** Dioxine și furani, care rezultă în timpul proceselor industriale de descompunere sau de combustie dar pot rezulta și din procesele naturale, cum ar fi erupțiile vulcanice și incendiile forestiere sau în timpul prelucrării termice a alimentelor.

Acestor 12 poluanți organici persistenți inițiali li s-au adăugat și alte noi substanțe chimice care au diferite niveluri de risc pentru sănătatea oamenilor și a ecosistemului, pe lista actualizată fiind prezente peste 30 de asemenea substanțe nocive.

Emisiile de POP au scăzut în majoritatea statelor membre între 2005 și 2021 ca urmare a implementării recomandărilor Convenției în legislațiile naționale.

În cadrul Programului Național de monitorizare a factorilor determinanți din mediul de viață și muncă (PN V), conform metodologiei „Evaluarea riscului chimic și bacteriologic al alimentelor destinate unor grupuri specifice) nu s-au determinat policlorobifenili (PCBs), dioxine și furani (PCDD/ PCDF). Au fost determinate Hidrocarburilor Aromatice Policiclice (PAH) și reziduuri de pesticide, între care și Hexaclorobenzenul (HCB). Rezultatele obținute pentru toate reziduurile de pesticide determinate s-au situat sub limita minimă de cuantificare stabilită, fiind conforme.

Reziduurile de pesticide sunt determinate anual conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/731 al Comisiei din 3 aprilie 2023 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2024, 2025 și 2026 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/741 (acest Regulament se modifică periodic, cele 10 eșantioane din alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică fiind diferite de la an la an).

Oamenii sunt expuși la aceste substanțe chimice, în principal prin alimente, dar și prin aerul poluat din mediul înconjurător. Multe produse folosite în mod curent pot conține POP ce sunt adăugați pentru a îmbunătăți proprietățile produsului respectiv (substanțe ignifuge sau agenți tensioactivi).

Expunerea umană, chiar și la niveluri scăzute de POP, poate duce la efecte multiple asupra sănătății, inclusiv risc crescut de cancer, boli ale aparatului uro-genital, imunodeficiențe, tulburări neurocomportamentale, disfuncții endocrine, genotoxicitate și malformații congenitale.

Efectele POP asupra ecosistemelor reduc biodiversitatea și pun în pericol speciile, în principal cele aflate la vârful lanțului trofic. Acești poluanți pot contamina solul, apa și aerul, afectând sănătatea plantelor și animalelor. Totodată Organizația Mondială a Sănătății subliniază în mod constant impactul complex al mediului asupra sănătății umane. Între determinanții majori ai sănătății, alături de mediu se află și stilul de viață, ambele acționând în moduri diverse și adesea interconectate.

Recomandări în vederea reducerii expunerii populației la POP:

- Informați-vă și acționați responsabil.
- Citiți etichetele produselor chimice utilizate și respectați instrucțiunile de folosire.
- Nu lăsați la îndemâna copiilor astfel de produse și evitați expunerea lor la aceste substanțe chimice.
- Evitați utilizarea POP în perioada sarcinii. Expunerea femeilor însărcinate la unele produse de protecție a plantelor (pesticide) poate provoca avort spontan și malformații congenitale.
- Aspirați și ștergeți des praful din casă. POP se pot acumula în praf și pe materiale moi, cum ar fi covorul și țesăturile. Utilizați un aspirator cu filtru HEPA. Acest lucru protejează în special copiii și animalele de companie care petrec mai mult timp pe podea.
- Ventilați spațiile închise: ventilația adecvată reduce expunerea la poluanții din interior.
- Nu ardeți deșeurile! Arderea acestora produce fum toxic care poluează aerul și vă poate îmbolnăvi pe dumneavoastră și/sau familia dumneavoastră.
- Mențineți o dietă echilibrată și reduceți consumul de grăsimi animale. Când sunt în exces, aceste substanțe se depozitează în grăsimea animală. Înlăturați grăsimea din carne și produse din carne, evitați utilizarea grăsimilor animale la gătitul alimentelor, utilizați metode de gătit care permit scurgerea grăsimilor precum, gătire la abur, coacere.

- Alegeți bunuri de larg consum cu probabilitate mică de a conține substanțe ignifuge (exemplu: piese de mobilier, tapițerii, sau materiale rezistente la apă).
- Nu achiziționați produse chimice de protecție a plantelor (pesticide) din surse necontrolate: preferabil, utilizați alternative naturale pentru combaterea dăunătorilor.
- Reciclați produsele care conțin POP: baterii, echipamente electronice, uleiul utilizat la vehicule, mobilier, medicamentele expirate, resturi de vopsea, pesticide etc.; în felul acesta se reduce poluarea mediului și riscul de expunere la aceste produse.

Organizația Națiunilor Unite prin Programul pentru Mediu (UNEP) împreună cu Organizația Mondială a Sănătății și toți factorii decidenți implicați depun eforturi constante la nivel global pentru eliminarea și limitarea utilizării POP.

Surse bibliografice:

<https://insp.gov.ro/2024/07/17/efectele-nocive-ale-poluantilor-organici-persistenti-pop-asupra-mediului-si-sanatatii-umane/>

<https://www.mmediu.ro/articol/legislatia-nationala/1487>

<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/persistent-organic-pollutant-emissions-in-europe>

<https://www.who.int/home/search-results?indexCatalogue=genericsearchindex1&searchQuery=POP&wordsMode=AnyWord>

[https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ambient-\(outdoor\)-air-quality-and-health](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ambient-(outdoor)-air-quality-and-health)

<https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20220930STO41917/poluanti-persistenti-definitie-efecte-si-norme-ue>

<https://echa.europa.eu/ro/understanding-pops>

[https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/food-safety-persistent-organic-pollutants-\(pops\)](https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/food-safety-persistent-organic-pollutants-(pops))

<https://www.unep.org/topics/pollution-and-health/persistent-organic-pollutants-pops/pesticide-persistent-organic>

<https://www.unep.org/topics/chemicals-and-pollution-action/pollution-and-health/persistent-organic-pollutants-pops/upops>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/about/index.html>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/about/health-effects.html>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/site.html#hcp>

<https://www.efsa.europa.eu/ro/efsajournal/pub/5005>

<https://www.echa.europa.eu/list-of-substances-proposed-as-pops>

http://nips.pops.int/Guidance_docs/Document_2_2_2.pdf

<https://insp.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/PN-V.pdf>

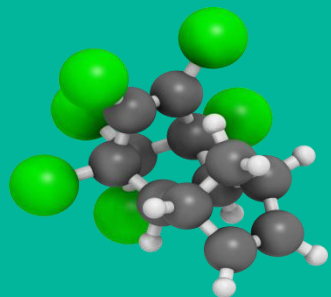

Institutul
Național de
Sănătate Publică

CARE SUNT EFECTELE ASUPRA SĂNĂTĂȚII?

Expunerea chiar și la niveluri mici de POP poate determina în timp diferite efecte asupra sănătății, crescând riscul de:

- boli cardiovasculare;
- afecțiuni endocrine;
- diabet;
- cancer;
- apariție a tulburărilor de reproducere;
- afectare a sistemului imunitar;
- afecțiuni neurologice;
- genotoxicitate;
- malformații congenitale;

Dupa intrarea în corpul uman, POP persistă tot timpul vieții unui individ, la nivelul țesutului gras. Aceștia pot contribui la dezvoltarea ulterioară a bolilor.

RECOMANDĂRI PENTRU POPULAȚIE ÎN VEDEREA REDUCERII EXPUNERII LA POP

1. Informați-vă și acționați responsabil.
2. Citiți etichetele produselor chimice utilizate și respectați instrucțiunile de folosire.
3. Nu lasați la îndemâna copiilor astfel de produse și evitați expunerea lor la aceste substanțe chimice.
4. Evitați utilizarea POP în perioada sarcinii. Expunerea femeilor însărcinate la unele produse de protecție a plantelor (pesticide) poate provoca avort spontan și malformații congenitale.
5. Aspirați și ștergeți des praful din casă. POP se pot acumula în praf și pe materiale moi, cum ar fi covorul și țesăturile.
6. Ventilați spațiile închise: ventilația adecvată reduce expunerea la poluanții din interior.
7. Nu ardeți deșeurile! Arderea acestora produce fum toxic care poluează aerul și vă poate îmbolnăvi atât pe dumneavoastră cât și pe membrii familiei.
8. Alegeți bunuri de larg consum cu probabilitate mică de a conține substanțe ignifuge (exemplu: piese de mobilier, tapițerii, sau materiale rezistente la apă).
9. Nu achiziționați produse chimice de protecție a plantelor (pesticide) din surse necontrolate: preferabil, utilizați alternative naturale pentru combaterea dăunătorilor.
10. Reciclați produsele care conțin POP: baterii, echipamente electronice, uleiul utilizat la vehicule, mobilier, medicamentele expirate, resturi de vopsea, pesticide etc.; în felul acesta se reduce poluarea mediului și riscul de expunere la aceste produse.

Eliminarea și limitarea utilizării POP este un proces continuu, derulat la nivel global.

IULIE 2025

**Informare privind efectele nocive
ale Poluanților Organici Persistenți
(POP) asupra mediului și sănătății
umane**

**Expunerea la POP scade
calitatea și durata vieții!
Protejează-ți sănătatea!**

Material adresat populației generale

MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII

Institutul
Național de
Sănătate Publică

CE SUNT POLUANȚII ORGANICI PERSISTENȚI (POP)?

Poluanții organici persistenti sunt substanțe chimice de interes global datorită persistenței în mediu, rezistenței la degradarea chimică, fotolitică și biologică, deoarece sunt substanțe chimice de sinteză, capacității de bioamplificare și bioacumulare în ecosistemele terestre și acvatice având efecte negative asupra mediului înconjurător.

POP-urile au o mare mobilitate pe distanțe lungi, se găsesc în mediu pe tot globul, inclusiv în apropierea zonelor industriale și urbane, dar și în locații îndepărtate precum Arctica, munții înalți și Oceanul Pacific, chiar la 7-10.000 de metri sub nivelul mării.

Din cauza faptului că sunt liposolubile, POP se acumulează în țesutul gras și au efecte negative semnificative asupra sănătății umane putând determina o serie de afecțiuni deoarece nu se elimină din organism, ci pot fi eliberate periodic din țesutul gras în circulația sanguină putând determina afecțiuni ale creierului sau ale altor organe.

CARE SUNT PRINCIPALELE SURSE DE POLUANȚII ORGANICI PERSISTENȚI?

POP-urile au fost utilizate pe scară largă de-a lungul lanțului de aprovizionare, în toate tipurile de produse, inclusiv produse de protecție a plantelor (pesticide), în procesele industriale și pot fi, de asemenea, eliberate neintenționat în mediu.

Unele POP interzise cu zeci de ani în urmă (mirex, dieldrin, hexaclorbenzen) sunt încă detectate la niveluri ridicate în jurul nostru astăzi, deoarece aceste substanțe chimice au fost fabricate cu intenția de a dura „pentru totdeauna”.

Având în vedere că vânzările globale de produse chimice se preconizează că vor crește la 6,6 trilioane de euro până în 2030 și că atât de multe substanțe chimice și materiale noi sunt proiectate și lansate în mod continuu pe piață - POP-urile reprezintă o amenințare din ce în ce mai mare.

CARE SUNT CEI MAI CUNOSCUȚI POLUANȚI ORGANICI PERSISTENȚI?

Convenția privind poluanții organici persistenti intrată în vigoare la 17 mai 2004 are ca obiectiv protejarea sănătății umane și a mediului față de poluanții organici persistenti.

Convenția solicită țărilor semnatare să adopte și să implementeze măsuri ce conduc la reducerea sau eliminarea emisiilor de POP din mediu, având ca scop reducerea expunerii populației, animalelor și organismelor din mediu la această.

În conformitate cu prevederile Convenției de la Stockholm un număr inițial de 12 poluanți organici persistenti, clasificați în 3 categorii, au fost recunoscuți ca provocând efecte adverse asupra oamenilor și ecosistemului:

- 1. Produse de protecție a plantelor** (produse utilizate pentru a combate dăunătorii culturilor): Diclor-difenil-triclorețanul (DDT), aldrin, dieldrin, clordan, toxafen, heptaclor, mirex, endrin, hexaclorobenzene;
- 2. Produse chimice industriale:** Bifenili policlorurați (PCB), hexaclorobenzen (HCB);
- 3. Produse secundare neintenționate:** Dioxine și furani, care sunt generate în timpul proceselor de ardere sau producției de anumite substanțe chimice dar care pot rezulta și din procesele naturale, cum ar fi erupțiile vulcanice și incendiile forestiere.

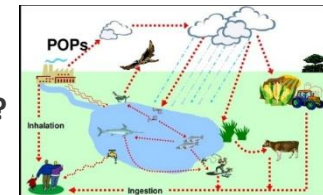
Pe lista POP actualizată sunt prezente peste 30 de asemenea substanțe nocive.

România a devenit parte a Convenției odată cu ratificarea acesteia prin Legea nr. 261/2004, care prevede reducerea și, unde este necesar, eliminarea a nouă pesticide și anume: aldrin, clordan, DDT, dieldrin, endrin, heptaclor, hexaclorbenzen, mirex, toxafen; două substanțe chimice industriale: bifenili policlorurați (PCB) și hexaclorbenzenul (HCB), precum și patru produși secundari: dibenzo-p-dioxine policlorurate și dibenzofurani, HCB și PCB; ulterior s-au introdus și alte substanțe.

Nivelul acestor substanțe interzise este supravegheat anual în alimentele destinate sugarilor de către Institutul Național de Sănătate Publică prin Programul național de monitorizare a factorilor determinanți din mediul de viață și muncă.

Rezultatele au aratat concentrații extrem de scăzute, care nu pun în pericol sănătatea copiilor.

CUM SUNT OAMENII EXPUȘI LA POLUANȚI ORGANICI PERSISTENȚI?

Oamenii sunt expuși la aceste substanțe chimice în diferite moduri:

- prin alimentele consumate,
 - prin aerul respirat, în interior și la locul de muncă.
- Mai există și alte categorii de produse de consum care pot conține POP, adăugate pentru a îmbunătăți caracteristicile produsului, (cum ar fi unele substanțe ignifuge), dar multe sunt permise în limite reduse, care nu pun în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor. POP-urile pot fi găsite practic peste tot pe planeta noastră în concentrații măsurabile.

Dioxinele și furanii rezultă din arderea necontrolată a deșeurilor menajere (plastice), arderea combustibililor, a lemnului tratat chimic, fumul de țigară, incendiile de vegetație.

Studiile arată că POP sunt eliminate prin laptele matern al mamelor care au fost expuse la concentrații mari de POP în timpul vieții.

Populațiile vulnerabile, cum ar fi copiii, persoanele în vârstă și cele cu sistem imunitar scăzut, sunt de obicei mai susceptibile la diferitele tipuri de poluanți, inclusiv POP.

POP sunt substanțe chimice de sinteză care persistă în mediu, rezistă la degradare chimică și biologică și au efecte nocive asupra sănătății și mediului!

RECOMANDĂRI PENTRU POPULAȚIE ÎN VEDEREA REDUCERII EXPUNERII LA POLUANȚI ORGANICI PERSISTENȚI (POP)

01 Informare

Informați-vă și acționați responsabil.

Protejați-vă sănătatea!

Curățenie 06

Aspirați și ștergeți des praful din casă. POP se pot acumula în praf și pe materiale moi, cum ar fi covorul și țesăturile.

02 Etichete

Citiți etichetele produselor chimice utilizate și respectați instrucțiunile de folosire.

Eliminarea și limitarea utilizării POP este un proces continuu, derulat la nivel global.

Aerisire 07

Ventilați spațiile închise: ventilația adecvată reduce expunerea la poluanții din interior.

03 Siguranță

Nu lăsați la îndemâna copiilor astfel de produse și evitați expunerea lor la aceste substanțe chimice.

Cumpărături 08

Alegeți bunuri de larg consum cu probabilitate mică de a conține substanțe ignifuge (exemplu: piese de mobilier, tapițerii, sau materiale rezistente la apă).

04 Recomandări - sarcină

Evitați utilizarea POP în perioada sarcinii. Expunerea femeilor însărcinate la unele produse de protecție a plantelor (pesticide) poate provoca avort spontan și malformații congenitale.

Deșuri 09

Nu ardeți deșeurile! Arderea acestora produce fum toxic care poluează aerul și vă poate îmbolnăvi atât pe dumneavoastră cât și pe membrii familiei.

05 Atenție la produsele de protecție a plantelor

Nu achiziționați produse chimice de protecție a plantelor (pesticide) din surse necontrolate: preferabil, utilizați alternative naturale pentru combaterea dăunătorilor.

Reciclare 10

Reciclați produsele care conțin POP: baterii, echipamente electronice, uleiul utilizat la vehicule, mobilier, medicamentele expirate, resturi de vopsea, pesticide etc.; în felul acesta se reduce poluarea mediului și riscul de expunere la aceste produse